

Кузнецова А. Я.

д.е.н., професор,

Державний вищий навчальний заклад «Університет банківської справи»

e-mail: angel@ubs.edu.ua

Левченко О. А.

аспірант, Державний вищий навчальний заклад

«Університет банківської справи»

Україна; e-mail: oleksandr.levchenko@gmail.com

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЛІЗИНГУ

Анотація. В статті розкрито сутність лізингу на основі аналізу чинного вітчизняного та зарубіжного законодавства. Сформовано порівняльну характеристику спільних і відмінних рис фінансового та оперативного лізингу. На основі узагальнення наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених проведено систематизацію форм лізингу за такими класифікаційними ознаками: склад учасників лізингової угоди; об'єкт лізингу; обсяг послуг з обслуговування майна; рівень окупності об'єкта лізингу; термін використання об'єкта лізингу; сектор ринку; характер лізингових платежів; тип майна; спосіб фінансування; ініціатор лізингової угоди.

Ключові слова: лізинг, оперативний лізинг, фінансовий лізинг, лізингодавець, лізингоодержувач.

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 3, бібл.: 16

Kuznecova A. Y.

Doctor of Science in Economics, professor SHEI "University of Banking»,

Ukraine; e-mail: angel@ubs.edu.ua

Levchenko O. A.

PhD student of State higher education institution «University of banking»,

Ukraine; e-mail: oleksandr.levchenko@gmail.com

THE METHODOLOGICAL APPROACHES TO CLASSIFICATION OF LEASING

Abstract. The essence of leasing according to the current domestic and foreign legislation is considered in the article. Formed a comparative description of common and distinctive features of financial and operational leasing. Based on the analysis, systematization and generalization of scientific works of domestic and foreign scholars carried out the systematization of forms of leasing in the following classification criteria: participants of leasing transactions; the leasing object; the scope of services for the maintenance of the property; the level of return of leasing object; term of use of leasing object; market sector; the nature of leasing payments; property type; method of financing; the initiator of leasing agreement.

Key words: leasing, operational leasing, financial leasing, the lessor, the lessee.

JEL classification: D21, D92, G10, G32

Formulas: 0; fig.: 0, tabl.: 3, bibl.: 16

Кузнецова А. Я.

д.э.н., профессор,

Государственное высшее учебное заведение «Университет банковского дела»

Украина; e-mail: angel@ubs.edu.ua

Левченко О. А.

аспірант,

Государственное высшее учебное заведение «Университет банковского дела»

Украина; e-mail: oleksandr.levchenko@gmail.com

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К КЛАССИФИКАЦИИ ЛИЗИНГА

Аннотация. В статье раскрыта сущность лизинга согласно действующего отечественного и зарубежного законодательства. Представлена сравнительная характеристика общих и отличительных черт финансового и оперативного лизинга. На основе обобщения научных трудов отечественных и зарубежных ученых проведена систематизация форм лизинга по следующим классификационным признакам: состав участников лизинговой сделки; объект лизинга; объем услуг по обслуживанию имущества; уровень окупаемости объекта лизинга; срок использования объекта лизинга; сектор рынка; характер лизинговых платежей; тип имущества; способ финансирования; инициатор лизинговой сделки.

Ключевые слова: лизинг, оперативный лизинг, финансовый лизинг, лизингодатель, лизингополучатель.

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 3, библи.: 16

Вступ. Поряд з внутрішніми загрозами національної безпеки у сфері економіки, зокрема, зниження інвестиційної та інноваційної активності і науково-технічного та технологічного потенціалу, недостатні темпи відтворювальних процесів та подолання структурної деформації, критична залежність національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків, низькі темпи розширення внутрішнього ринку, нераціональна структура експорту з переважно сировинним характером та низькою питомою вагою продукції з високою часткою доданої вартості тощо, для реального сектору значну небезпеку створюють зовнішні виклики з боку розвинутих країн світу, які є провідними індустріальними державами, прагнуть і докладають багато зусиль такими і залишитися. Розглядаючи майбутнє німецької промисловості, Х. Кагерманн наголошує, що промисловість – це «хребет економічного успіху», стверджує, що створення нової вартості, добробут і мільйони робочих місць залежить від суперсучасного виробничого сектору, автоматичних систем і business-IT, які дозволять активно рухатись на шляху до Індустрії 4.0 [1]. Зокрема, вже майже 50% компаній у Німеччині «залучені до Індустрії 4.0», а інвестиції в промислову інтернет-інфраструктуру щорічно становитимуть 40 млрд євро до 2020 року.

Отже, для України постає складне завдання – вибір стратегії розвитку національної промисловості, яка б забезпечила реструктуризацію та зміцнення її виробничих потужностей, якщо хоче вижити і розвиватись. Реалізація такої стратегії потребуватиме значних ресурсів для розробок технічного переоснащення і розвитку інноваційного потенціалу промисловості, що зумовлює пошук ефективних механізмів фінансування.

Аналіз останніх досліджень та постановка завдання. Проблемні питання розвитку та становлення лізингової діяльності досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: В.І. Артиш, Дж. Алсторм, О.І. Баєва, Н.М. Васильєв, Д. Ван-Хорн, Н.М. Внукова, О.Д. Вовчак, В.Д. Газман, О.Я. Галушак, М.П. Галушак, І.І. Гейдар, В.А. Горемікін, Ю.С. Гринчук, С.В. Дорофєєва, Є.Б. Долінська, В.В. Іванишин, Дж. Кемпбелл, Л.О. Коваленко, І.В. Колесник, В.М. Кочетков, О.В. Кочеткова, Є.В. Крикавський, О.Є. Кузьмін, О.В. Манойленко, Р.Я. Москалик, В.І. Міщенко, К.Л. Нетудихата, Я.В. Онищук, В.С. Різник, Р.П. Саблук, Н.Є. Селюченко, Н.Г. Слав'янська, В.К. Терещенко, В.І. Терехов, Ф. Фабощі, У. Шарп та інші. Проте варто зазначити, що вагомих наукових доробок з цієї проблематики не надає чіткої та достатньої повної оцінки існуючої системи лізингових відносин, не повною мірою розкриває їх особливості порівняно з орендними, кредитними та іншими економічними відносинами, не дозволяє приймати обґрунтовані рішення прийняття окремих видів лізингу для підвищення ефективності діяльності вітчизняних підприємств.

Метою статті є дослідження економічної сутності лізингу, проведення узагальнення видів на підставі виявлення його факторів та особливостей.

Результати дослідження. Ринок лізингових операцій досить різноманітний як за формами, так і за видами лізингу, має сотні уявлень щодо лізингових договорів та регулюючих нормативних положень щодо лізингових операцій.

У Господарському кодексі України від 16.01.2003 р. № 436-IV (стаття 292) зазначається, що залежно від особливостей здійснення лізингових операцій лізинг може бути

двох видів – фінансовий чи оперативний. Саме така класифікація є найбільш вживаною в науковій літературі.

Найбільш поширеним видом лізингу є фінансовий лізинг, який передбачає виплату орендарем протягом періоду дії угоди суми, що покриває повну вартість амортизації майна або більшу її частину, а також прибуток орендодавця. Чинне законодавство дає різні визначення фінансового лізингу (табл. 1).

Конвенція СНД «Про міждержавний лізинг» визначає оперативний (операційний) лізинг, як вид лізингу, що укладеться на термін менший, ніж амортизаційний період. Після закінчення терміну договору про лізинг предмет лізингу повертається лізингодавцю і знову здається в лізинг [4].

О.М. Тридід і К.В. Орехова під оперативним лізингом розуміють договір лізингу, в результаті укладання якого лізингоодержувач на своє замовлення отримує у платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на термін, менший за той, за який амортизується 90 відсотків вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладання договору [6].

Податковий кодекс України визначає під операційним лізингом господарську операцію фізичної або юридичної особи, що передбачає передачу орендарю основного засобу, придбаного або виготовленого орендодавцем, на умовах інших, ніж ті, що передбачаються фінансовим лізингом (орендою) [7].

Науковці, що ототожнюють лізинг з орендою, визначають операційний лізинг, як такий за якого компанія (орендодавець) надає лізингокористувачу (підприємству, фірмі) послуги з отримання та ремонту орендованого устаткування. Майно надається в оренду, як правило, на термін менший, ніж строк його повної амортизації.

Таблиця 1

Визначення фінансового лізингу в нормативно–правових актах

Джерело	Сутність поняття
Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»	фінансова послуга
Закон України «Про фінансовий лізинг»	вид цивільно–правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу, за яким лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі)
Конвенція СНД «Про міждержавний лізинг»	вид середньо– і довготермінового лізингу, який передбачає виплату лізингоодержувачем протягом періоду дії договору про лізинг сум, що покривають повну вартість амортизації предмета лізингу або більшу її частину
Положення про лізинг на території Республіки Білорусь	лізинг, при якому лізингові платежі протягом строку лізингу (який є не меншим за 1 рік) забезпечують відшкодування лізингодавцю не менше 75 відсотків контрактної вартості предмета лізингу незалежно від того, чи буде угода завершена викупом предмета лізингу лізингоодержувачем, або його поверненням лізингодавцю
Закон Республіки Казахстан «Про фінансовий лізинг»	вид інвестиційної діяльності, при якій лізингодавець зобов'язується передати набутий у власність у продавця і обумовлений договором лізингу предмет лізингу лізингоодержувачу за певну плату та на визначених умовах у тимчасове володіння та користування на строк не менше трьох років для підприємницьких цілей. При цьому передача предмета лізингу за договором лізингу повинна відповідати одному або декільком умов

Джерело: складено автором на основі [2, 3, 4, 5, 16]

Для кращого розуміння спільних і відмінних рис, притаманних згаданим видам лізингу, слід провести їх порівняльну характеристику (табл. 2).

С.П. Кисіль відзначає, що традиційно суб'єктами лізингу є лізингодавець, лізингоотримувач і продавець (постачальник) предмета лізингу. Проте в операційному лізингу лізингодавець – будь-яка юридична особа або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, то у фінансовому лізингу лізингодавцем може бути тільки юридична особа [8].

Якщо в операційному лізингу постачальник (продавець) визначається як будь-яка юридична або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, то у фінансовому лізингу як фізична або юридична особа, в якій лізингодавець набуває річ, що в наступному буде передана як предмет лізингу лізингоодержувачу. Оподаткування лізингових операцій суттєво відрізняється залежно від виду лізингу.

Таблиця 2

Особливості оперативного та фінансового лізингу

Фінансовий лізинг	Оперативний лізинг
Спільні риси	
Строковий та оплатний характер	
Лізингодавець має бути власником предмету лізингу	
Вибір постачальника предмета фінансового лізингу та предмета непрямого оперативного лізингу може здійснюватися як лізингодавцем так і лізингоодержувачем. Можливий трьохсторонній характер відносин – лізингодавець, лізингоодержувач і постачальник	
Вибір предмета фінансового лізингу та предмета непрямого оперативного лізингу може здійснюватися як на підставі прямої вказівки (доручення), так і шляхом узгодження	
Предметом лізингу може бути неспоживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних засобів (<i>Цивільний кодекс, стаття 807; Закон України «Про фінансовий лізинг», стаття 3</i>)	
Відмінні риси	
За договором фінансового лізингу лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі) (непрямий лізинг) (<i>Закон України «Про фінансовий лізинг», стаття 1, пункт 2</i>)	За договором лізингу лізингодавець передає або зобов'язується передати другій стороні лізингоодержувачеві у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов (непрямий лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі) (<i>Цивільний кодекс, стаття 806</i>)
Прямо передбачена можливість сублізингу (<i>Закон України «Про фінансовий лізинг», стаття 5</i>)	Сублізинг заборонений (<i>Господарський кодекс, стаття 292</i>)
Мінімальний строк користування предметом фінансового лізингу становить 1 рік (<i>Закон України «Про фінансовий лізинг», стаття 1, пункт 2</i>)	Не встановлено жодних обмежень щодо строків користування предметом лізингу (<i>Господарський кодекс, стаття 292</i>)
Предметом лізингу не можуть бути:	
Земельні ділянки та інші природні об'єкти, єдині майнові комплекси підприємств та їх відокремлені структурні підрозділи (філії, цехи, дільниці) (<i>Закон України «Про фінансовий лізинг», стаття 3, пункт 2</i>)	Земельні ділянки, інші природні об'єкти, а також цілісні майнові комплекси державних (комунальних) підприємств та їх структурних підрозділів (<i>Господарський кодекс, стаття 292</i>)

Джерело: [6, с.5]

Передача майна в оперативний лізинг не змінює податкових зобов'язань сторін.

Лізингодавець збільшує суму валових доходів, лізингоодержувач суму валових витрат на суму нарахованого лізингового платежу за результатами податкового періоду, коли здійснювався сам платіж. Передача майна на умовах фінансового лізингу прирівнюється до продажу об'єкта в момент його передачі. При нарахуванні лізингового платежу, лізингодавець збільшує валові доходи, а лізингоотримувач валові витрати на суму платежу без урахування компенсації частини вартості предмета лізингу. У свою чергу, лізингодавець зменшує відповідну групу основних фондів (за умови, що об'єкт лізингу був на балансі лізингодавця) на суму платежу без урахування відсотків і комісії за послуги лізингу, а лізингоотримувач, відповідно збільшує аналогічну групу фондів [9, с.98].

Вибір лізингоодержувачем оперативного (операційного) лізингу може залежати від таких причин:

1) орендоване майно потрібне лізингоодержувачу тільки на певний час (для реалізації конкретного проекту або разової роботи);

2) орендоване майно має здатність до швидкого морального зносу (можлива ситуація, коли до закінчення строку лізингу на ринку можуть з'явитися нові, ефективніші аналоги даного майна).

Сьогодні у вітчизняній науці є велика кількість напрацювань щодо виокремлення класифікаційних ознак, за якими проводиться систематизація форм лізингу. Переважна більшість науковців проводить класифікацію лізингу за такими ознаками: тип майна; склад учасників лізингової операції; обсяг обслуговування; ступінь окупності лізингового майна; відношення до податкових, амортизаційних та інших пільг; порядок сплати лізингових платежів; сектор ринку, де здійснюються лізингові платежі [11, 12].

О.А. Плаксін запропонував узагальнену класифікацію форм лізингу, яка ґрунтується на виокремленні трьох суттєвих ознак – техніко–економічних, організаційно–економічних і фінансово–економічних, та віднесенні тих чи інших форм лізингу до однієї із запропонованих груп [13].

Вказуючи на переваги такого підходу, Т.І. Топішко зазначає, що «фінанси» є складовою економіки, тому неправомірно застосовувати термін «фінансово–економічні ознаки лізингу» і пропонує «фінансові характеристики лізингових відносин (форма платежу, відношення до податкових пільг, умови амортизації), виділити в окрему групу характерних ознак організаційно–економічних відносин лізингу, як відносин, що формуються суспільним поділом праці та оформляються господарським механізмом» [14].

Поділяємо позицію Т.І. Топішко, а також і її зауваження щодо недоцільності виділення фінансового та оперативного лізингу в окремі типи за часовим проміжком дії угоди, як це зробив О.А. Плаксін, і також вважаємо, що ці два види лізингу є основними та найпоширенішими, що дозволяє інтегрувати всі інші форми лізингу за їх основоположними, базовими ознаками.

Розглянемо найбільш узагальнену класифікацію видів і форм лізингу (табл. 3).

Таблиця 3

Класифікація форм лізингу

№ з/п	Класифікаційна ознака	Форми лізингу		
		Прямий	Зворотний, або ліз–бек	Непрямий
1.	Склад учасників лізингової угоди	Прямий	Зворотний, або ліз–бек	Непрямий
2.	Об'єкт лізингу	Рухоме майно	Нерухоме майно	Виробничі комплекси, або проджект–ліз
3.	Обсяг послуг з обслуговування майна	Чистий лізинг, або нет–ліз	Із частковим сервісним обслуговуванням, або Tail–Service–leasing	Із повним сервісним обслуговуванням – «мокрый» лізинг або Full–Service–leasing

Продовження Таблиці 3

4.	Рівень окупності об'єкта лізингу	Капітальний (фінансовий) з повною окупністю Finance Leasing	Оперативний із частковою до 90 % окупністю «Operative Leasing»	Нормативний (дійсний) із частковою окупністю та опціоном на викуп
5.	Термін використання об'єкта лізингу	Довгостроковий –строковий – рентера	Середньостроковий хайринг (hiring)	Короткостроковий рентинг (renting)
6.	Сектор ринку	Національний (внутрішній)	Міжнародний – експортний, імпорнтний, транзитний	Спеціальний
7.	Характер лізингових платежів	Грошовий	Компенсаційний	Змішаний
8.	Тип майна	«З перших рук» – «First – Hand – leasing»	Вживаного майна «секонд–хенд» – «Second – Hand – leasing»	Револьверний
9.	Спосіб фінансування	Власні кошти	Залучені кошти – пайовий	Роздільні кошти – груповий Leveraged leasing
10.	Ініціатор лізингової угоди	Лізинг рентера – звичайний лізинг	Хайринг – лізинг виробника	Рентинг – лізинг лізингодавця

Джерело: складено автором на основі опрацювання [10, 11, 12]

Прямий лізинг має місце у випадку, коли виробник устаткування самостійно, без послуг посередника здає об'єкт у лізинг (оренду), тобто постачальник і лізингодавець виступають в одній особі. У цьому випадку має місце двостороння угода.

Зворотний лізинг виражає сукупність взаємин контрагентів у рамках двосторонньої лізингової угоди. У випадку зворотного лізингу підприємство, яке має устаткування, але не має достатньої кількості засобів для виробничої діяльності, знаходить лізингову компанію і продає їй своє майно, а остання, у свою чергу, здає його в лізинг тому самому підприємству, яке на цьому етапі вже виконує роль лізингоодержувача.

Міжнародний лізинг характеризується тим, що місця здійснення підприємницької діяльності лізингодавця і лізингоотримувача знаходяться в різних державах.

Бартерний лізинг – вид лізингу, за умовами якого як лізингові платежі лізингоодержувач може поставляти лізингодавцю будь-який товар, що є у нього в наявності, за згодою лізингодавця прийняти цей товар як лізинговий платіж.

Залежно від мети здійснення суб'єктами лізингової діяльності лізинг поділяється на: виробничий, комерційний, інвестиційний, інноваційний і спекулятивний лізинг. При інноваційному лізингу метою здійснення лізингової діяльності є забезпечення інноваційної діяльності, просування інноваційного продукту на ринок, реалізація інноваційних проектів, розробка та реалізація (нової) продукції з використанням нової техніки (технологій). Метою спекулятивного лізингу є одержання лізингоодержувачем прибутку за рахунок отримання необґрунтованих податкових і амортизаційних пільг.

Ю.О. Кулішов з позиції системного підходу сформулював уточнене поняття агропромислового лізингу: «механізм специфічного фінансування відтворювальних процесів у сільському господарстві, заснований на реалізації договорів фінансового лізингу між агропромисловими лізинговими компаніями та суб'єктами підприємництва АПК шляхом спільного фінансування лізингових угод за рахунок коштів держави і приватного капіталу» [15, с.5]. Науковець, спираючись на аналіз різних визначень лізингових відносин в АПК, які здебільшого розглядають агропромисловий лізинг як ефективну форму державної підтримки, пропонує агропромисловий лізинг розглядати «як самостійну, специфічну галузеву

економічну категорію, з одного боку, і складну поліфункціональну систему економічних та організаційних відносин в АПК – з іншого» [15, с.9]. Не можемо погодитись з позицією автора, адже встановлення лізингових відносин для будь-якого суб'єкта економічної діяльності завжди потребує врахування специфічних особливостей, що зумовлені галузевими та організаційними чинниками, які потребують уточнення на рівні економічних, психологічних, організаційних і конкурентних характеристичних ознак.

Висновки. Варто зазначити, що багатьма вченими до переліку класифікаційних ознак, вводилися такі, що деталізують форми лізингу. Це з одного боку зумовило введення множини підвидів лізингу в межах існуючих ознак, а з іншого – сприяло більш чіткому розумінню змісту та особливостей лізингових відносин, лізингової діяльності та лізингових операцій.

Отже, порівняння видів лізингової діяльності, окреслення різноманітності форм та виявлення спільних і відмінних ознак лізингу, дозволяє стверджувати, що лізингоотримувач сам повинен вибрати той вид лізингу, який для нього є найоптимальнішим, здатним максимально задовольнити його потреби.

Література

1. Немецкая индустрия 4.0 VS американский консорциум промышленного интернета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fastsalts.com/sections/obzor/428.html>.
2. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] : закон України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
3. Про фінансовий лізинг [Електронний ресурс] : закон України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>.
4. Конвенція про міждержавний лізинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_179.
5. Положение о лизинге на территории Республике Беларусь [Електронний ресурс] : утв. постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 04.06.2010 № 865. – Режим доступу: <http://www.soliz.by/zakonodatelstvo.html>.
6. Тридід, О. М. Теоретико-практичні аспекти лізингової діяльності в Україні [Текст] / О. М. Тридід, К. В. Орехова // Вісник університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 1 (19). – С. 22–30.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
8. Богодухов, Д. Посібник з лізингу [Текст] : навч. посіб. / Д. Богодухов, С. Кисіль, Ю. Луців ; наук. ред. Л. Я. Снігір – К. : Поліграф плюс, 2009. – 388 с.
9. Лісовська, Н. Фінансово-економічна сутність лізингової діяльності [Електронний ресурс] / Н. Лісовська // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 1. – С. 92–101. – Режим доступу : <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2010/01/10.pdf>.
10. Міщенко, В. І. Основи лізингу [Текст] : навч. посіб. / В. І. Міщенко, О. Г. Луб'яницький, Н. Г. Слав'янська. – К. : Т-во «Знання», КОО, 1997. – 138 с.
11. Коваленко, Н. Тенденції розвитку лізингу: світовий досвід і реалії в Україні [Текст] / Н. Коваленко, Ю. Човнюк // Банківська справа. – 2000. – № 6. – С. 29–32.
12. Горбач, Л. М. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посібник / Л. М. Горбач, О. Б. Каун. – К. : Кондор, 2006. – 436 с.
13. Плаксін, О. А. Систематизація видів лізингу [Текст] / О. А. Плаксін // Економіка АПК. – 2005. – № 9. – С. 72–78.
14. Топішко, Т. І. Проблеми класифікації видів лізингу [Електронний ресурс] / Т. І. Топішко. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/1011/1/problem.pdf>.
15. Кулишов, Ю. О. Совершенствование агропромышленного лизинга как формы финансирования воспроизводственного процесса в сельском хозяйстве (на примере Саратовской области) [Текст] : автореф. дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / Кулишов Ю. О. – Саратов, 2015. – 24 с.
16. О финансовом лизинге [Електронний ресурс] : закон Республики Казахстан от 5 июля 2000 года № 78-ІІ. – Режим доступу: http://online.zakon.kz/document/?doc_id=1018949#pos=1;-209.

Стаття надійшла до редакції 15.02.2017 © Кузнецова А. Я., Левченко О. А.

References

1. *Nemetskaia Industriia 4.0 vs amerykanskii Konsortsiium promyshlennoho interneta*. Available at: <http://fastsalts.com/sections/obzor/428.html>.
2. *Zakon Ukrainy. Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehulivannia rynkiv finansovykh posluh*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
3. *Zakon Ukrainy. Pro finansovyi lizynh*. Available at <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>.
4. *Konventsiiia. Pro mizhderzhavnyi lizynh*. Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_179.
5. *Polozhenie o lizinge na territorii Respubliki Belarus*. Available at: <http://www.soliz.by/zakonodatelstvo.html>.
6. Trydid, O. M. (2014). *Teoretyko-praktychni aspekty lizynhovoї diialnosti v Ukraini. Visnyk universytetu bankivskoi spravy natsionalnogo banku Ukrainy, 1(19)*, 22–30.
7. *Podatkovyi kodeks Ukrainy*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
8. Bohodukhov, D., Kysil, S., & Lutsiv, Yu. (2009) *Posibnyk z lizynhu*. Kyiv: Polihraf plus.

9. Lisovska, N. (2010) Finansovo–ekonomichna sutnist lizynhovoï diialnosti. *Visnyk KNTEU*, 1, 92–101. Available at: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2010/01/10.pdf>.
10. Mishchenko, V. I. (1997) *Osnovy lizynhu*. Kyiv: Znannia.
11. Kovalenko, N. (2000) Tendentsii rozvytku lizynhu: svitovyi dosvid i realii v Ukraini. *Bankivska sprava*, 6, 29–32.
12. Horbach, L. M. (2006) *Rynok finansovykh posluh*. Kyiv: Kondor.
13. Plaksin, O. A. (2005) Systematyzatsiia vydiv lizynhu. *Ekonomika APK*, 9, 72–78.
14. Topishko, T. I. *Problemy klasyfikatsiï vydiv lizynhu*. Available at: <http://eprints.oa.edu.ua/1011/1/problem.pdf>.
15. Kulyshov, YU. O. (2015) Sovershenstvovanie ahropromyshlennoho lizinha kak formy finansirovaniia vosproizvodstvennoho protsessu v selskom khoziaistve (na prymere Saratovskoi oblasti): avtoref. dis. kand. ekon. nauk: 08.00.05. Saratov: Saratovskii gosudarstvennyi ahrarnyi unyversytet imeny N. Y. Vavilova.
16. Zakon Respubliki Kazakhstan. *Pro finansovyi lizinh*. Available at http://online.zakon.kz/document/?doc_id=1018949#pos=1;-209.

Received 15.02.2017

© *Kuznecova A. Y., Levchenko O. A.*